Kun. V. Švenzas

Wilhelm Schwenz

Patarimai Susituokiantiems

Vertė St. Yla

KAUNAS ∴∴∴∴∴∴∴∴∴∴∴ 1931

Skaitmenino
Katalikų
Biblioteka
katbib.lt

ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS Nr. 506

Kun. V. Švenzas

Patarimai Susituokiantiems

Vertė St. Yla

Kaunas 1931 m.
„Šviesos" spaustuvė, Jakšto g-tvė 2.

Nihil obstat.
Praelatus *A. Dambrauskas*

IMPRIMATUR.

Nr. 692.

Kaunas, die 20 martii 1931.
† Joseph, Archieppus.
(L. S.)

PATARIMAI SUSITUOKIANTIEMS

I. Luomo pasirinkimas.

S v a r b u m a s. Luomo pasirinkimas kiekvienam krikščioniui yra labai svarbus dalykas. Nuo gero pasirinkimo pareina laikinė ir amžinoji laimė. Dievas nori, kad visi žmonės laimėtų amžiną išganymą. Bet ne visiems skirti tie patys keliai, kuriais išganymas pasiekiamas: vieni nueina į dangišką tėvynę mergystės — vienuoliniame ar kunigystės luome, o kiti — moterystės. Daugumui žmonių moterystė ir yra tas kelias, kuriuo pasiekiamas Dievo skirtasis tikslas.

„Žmogaus žingsniai vedami Viešpaties; kas gi iš žmonių gali suprasti savo kelią?“ Dažnai pasitaiko, „kelias, kuris žmogui rodosi tiesus, bet jo galas veda į mirtį“ (Patarl. 20, 24; 16. 25). Tačiau Dievas suteikia aiškumo ir apšvietimo tiems, kurie to prašo. Melsk Šventąją Dvasią: „Viešpatie, parodyk man savo kelius ir išmokyk mane savo takų“ (Ps. 24, 4). Maldauk Švenč. Motiną, Gerąją Patarėją, ir savo šventąjį Angelą Sargą; nuskaistink savo sielą nuo nuodėmių, „nes išmintis neįeina į piktavalę sielą ir negyvena pavergtame nuodėmei kūne“ (Išmin-

ties Knyga, 1, 4). Dažniausiai šventa išpažintis ir mylimojo Išganytojo priėmimas į širdį nušviečia tikrąjį kelią. Tad, jei jis tau yra neaiškus, kreipkis į kunigą, kuris pakankamai aiškiai pažįsta tavo sielą, ir jis, gerai su tavim pasitaręs, išmintingai tau patars. Svarbiausias dalykas čia yra ir turi būti tavo sielos išganymas, nes, ką padės žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielai gautų žalos? Kai kurie žmonės dažnai dėl žemiškos naudos šio svarbaus dalyko kaip tiktai ir nepaiso. Tačiau tu, krikščioni jaunikaiti ar mergele, neužmiršk šio svarbaus dalyko ir melsk Išganytoją: „Viešpatie, ko nori, kad daryčiau?“ (Apd. 9, 6).

Jau vaike snaudžia gyvmiegiu lytinė meilė, kuri pabunda, pražįsta ir dega kūno augimo ir lytinio brendimo metais. Ji yra žmogui visai įgimta ir Dievo leista. Ją įdiegė į žmonių širdis Jo amžinoji išmintis ir gerumas. Tačiau ši meilė skiriasi nuo draugo meilės. Mat, lytinė meilė nukreipta į kitos lyties asmenį ir ypač į to asmens kūno ir sielos ypatumus. Lytinė meilė duoda nuojėgos ir palengvina moterystės pareigų atlikimą. Taigi, visai sutinka su Dievo valia, kad moterystėje reikštųsi ši meilė. O kas sutinka su Dievo valia, yra ir girtina.

Tačiau Šilleris savo „Varpų“ eilėraštyje perspėja:

„Todėl tetiria, kurs amžinai susiriša,
Ar širdis atitinka širdį,
Nes sapnas trumpas, o gailesys ilgas“.

P a ž i n t y s. Jei jauties esąs pašauktas į šventą moterystės luomą ir jei esi susiradęs asmenį, kuris panašiu būdu darosi tau artimas ir panašiai galvoja, tada svarbu stengtis arčiau pasižinti. Taip prasideda pažintys. O jos leistinos tik tada, kai manoma ir turima tikslą tuoj vesti ir jeigu jos vyksta po reikalinga priežiūra. Tik taip bus sutvarkyta lytinė meilė ir išsaugotas geras vardas ir šventa skaistybė. Bet, jei jau pasižįsti, tai savo meilės iš anksto neišdovanok ir visur pasilik padorus. Tada kils didesnė abipusė meilė, ir bus išvengta kai kurių skaudžių dalykų. Pažintims yra vertingi šie žodžiai: „Pasitikėk, bet žiūrėk, kuo pasitiki!“ Taigi, kas moterystės luome nenori būti nelaimingas, tas turi tirti, turi klausti: ar asmuo, kurį aš gerbiu, yra religingas ir sveikų papročių, ar jis yra kilnus ir dievobaimingas, ar yra katalikas ar kito tikėjimo? Venk bendravimo su asmenim nekataliku, nes tai dažnai priveda prie tarpusavio susibičiuliavimo, sudarančio didelių pavojų tavo šventam tikėjimui. Jei išsirinkimas būtų negeras, tai moterystės luomas taptų sielvartų luomu. Daryk tai, kas geriausia, ir Dievas tau padės, nes Jis nori tavo laimės. Šv. Raštas sako: „Kas randa gerą moterį, randa laimės ir gaus džiaugsmo iš Viešpaties“ (Patarl. 18, 22).

II. Pasiruošimas moterystės luomui.

S u s i ž a d ė j i m a s. Moterystė yra šeimos ir pilietinės tvarkos pamatas. Todėl visos tautos pasiruošimą jungtuvėms laiko labai svarbiu dalyku ir atlieka jį kiek galima iškilmingiau. Šis pasiruošimas buvo pas graikus, romėnus, senovės germanus, žydus, ir iki šiandien užsiliko pas krikščionis.

Jauni žmonės, jaučią prisirišimo prie vienas antro, tvirtai pasižada vestis. Tai ir bus susižadėjimas. Šis susižadėjimas turi galios Bažnyčios atžvilgiu tik tada, kai jis yra padarytas ant rašto. Pasižadėjimo lapelis turi būt pasirašytas klebono ar dviejų liudininkų. Be šių formalumų, nors būtų žodžiu ar raštu pasižadėta, toks pasižadėjimas neturi reikšmės. Krikščioni jaunikaiti ir mergele, tai ypačiai turi įsidėmėti.

Jeigu susižadėjimas teisėtu būdu yra įvykęs, tai abi pusės įpareigojamos laikytis ištikimybės ir jiems suteikiama teisė į moterystę. Jei viena pusė be pagrindo atsisako nuo susižadėjimo, tai antroji pusė turi teisės reikalauti žalos atlyginimo. Be to, nukentėjusioji pusė neturi reikalo grąžinti gautąsias dovanas, nebent to pati norėtų. Taigi, kas be pagrindo ar remdamasis tariamu pagrindu atšaukia susižadėjimą, tas sunkiai nusideda.

Kartais pasitaiko, kad susižadėjimas esti panaikinamas. Tai gali atsitikti tada, kai arba abi pusės dėl to dalyko susitaria, arba kai paaiškėja koks nors dalykas, kuris galėtų atgra-

syti antrąją pusę nuo moterystės, arba šią pasunkinti. Pagal bažnytinių įstatymų 1017 kanoną, susižadėjimas dar neduoda teisės per teismą reikalauti jungtuvių. Padarytas pasižadėjimas taip pat nepadaro, kad katros nors pusės jungtuvės su trečiu asmenim liktų negaliojančios.

S u s i ž a d ė j i m o t i k s l a s yra tas, kad susižadėjusieji, dažnai susieidami, galėtų pakankamai pažinti viens antro charakterio ypatumus ir išspręsti, ar kokios rimtos kliūtys nesipriešina jungtuvėms.

Jei tinkamai esi išsirinkęs, tai susižadėjimo metu kaip tik teauga tarpusavė pagarba ir prisirišimas. Dėl to, krikščioni jaunikaiti ir mergele, nespręsk per greitai ir susižadėk tik rimtai ištvręs ir nuosekliai apgalvojęs. Atsimink, kad neapgalvotas veiksmas ne vieną yra įvedęs į didelį vargą.

Susižadėję jaunieji pradeda naują gyvenimo laikotarpį.

P o s u s i ž a d ė j i m o. Jaunieji dabar vadinasi sužadėtinis ir sužadėtinė. Taip pat ir dabar jie turi šventai gyventi, kad jungtuvių dieną baltasis šydas ir rūtų vainikas prieš Dievą ir žmones būtų tebeturįs tikrąją savo reikšmę. Sužadėtiniai neturi sau leisti jokios laisvės, kuri moterystės luomui atitolintų Dievo palaimą. Už šio laiko nuodėmes tenka labai skaudžiai atgailoti moterystėje. Tada moterystės luomas pasidaro tiesiog kankinystės luomu ir žadėjimosi žiedas — gailėjimosi žiedu.

Tepamąsto sužadėtinis, kad piktoji dvasia ypač turi galios ant to, kuris iš savo širdies pašalina Dievą ir, kaip proto neturįs arklys ir mulas, tarnauja gašlumui! Tepagalvoja ir sužadėtinė, kad prieš Dievą turi stoti skaisti, kad tuo būdu galėtų pasakyti: „Tu žinai, Viešpatie, kad aš nieko nepadoraus iš vyriškio negeidžiau, kad mano siela yra laisva nuo visų gašlumų".

Taigi, sužadėtiniai turi žengti į moterystės luomą, turėdami tyrą ir Dievui atsidavusį tikslą: eiti moterystės pareigas pagal Jo aukščiausiąją valią. Moterystė nėra joks pasaulietiškas dalykas, kaip sako klaidatikis Liuteris, bet didelis ir šventas dalykas, kurį reikia atlikti su tinkama pagarba. Dėl to sužadėtiniai turi maldauti Dievą palaimos, dažniau primti šventus sakramentus ir rimta viso gyvenimo išpažintimi apvalyti savo širdį nuo nuodėmių.

Kad sužadėtiniai lengviau galėtų išvengti sunkios nuodėmės ar pavojaus nusidėti, šventoji Bažnyčia reikalauja, kad tuo laiku sužadėtiniai negyventų po vienu stogu. Kas į moterystės luomą eina su sunkia nuodėme, tas negali tikėtis Dievo palaimos. O Dievo palaima reikalinga ir patiems sužadėtiniams, ir jų vaikams.

Kai baigiasi susižadėjimo laikas, sužadėtiniai nuvyksta pas vietos kleboną, kurio parapijoj gyvena sužadėtinė. Jei ji būtų nekatalikė, tai sužadėtinio klebonas vadovauja katalikiškoms sutuoktuvėms. Čia sužadėtiniai gauna priešvedybinių nurodymų, arba atlieka priešvedybinius egzaminus. Tuo būdu iš klebono gauna pakankamą supratimą apie svarbaus jų žings-

nio reikšmę ir, jei reikia, nuo moterystės kliūčių dispensą.

III. Pamokymas apie moterystės sakramentą.

1. Moterystė Dievo įsteigta. Moterystė gavo pradžią iš paties Dievo. Pradžioje Jis sukūrė tik vieną žmogų — Adomą, kuris turėjo būti daugelio žmonių tėvu. Tada Dievas iš miegančio vyro šonkaulio sukūrė Ievą. Ji turėjo būti daugelio žmonių motina. Gerasis Dievas atidavė Adomui Ievą per žmoną. Jis palaimino juos ir tarė: „Veiskitos ir dauginkitos, ir pripildykita žemę, ir ją pavergkita!“ (1 Moz 1, 28).

Tai buvo pirmieji tėvai. Jie turėjo pradėti ir dauginti žmonių giminę, pagelbėti viens antram gyvenimo rūpesčiuose bei darbuose ir vaikų auklėjime. Per Dievo palaiminimą šis vyras ir ši moteris priklausė dabar vienas antro visam gyvenimui. Dėl to moterystė yra teisėtas vieno vyro su viena moterimi susijungimas visiškam ir glaudžiam gyvenimo bendravimui, iki juos išskirs mirtis. Gerasis Dievas sukūrė juos, kaip vyrą ir žmoną, taip kad Adomas galėjo pasakyti: „Šitai dabar yra kaulas iš mano kaulų ir kūnas iš mano kūno... Todėliai žmogus paliks savo tėvą ir motiną ir glausis prie savo moters, ir bus du viename kūne“ (Pradž. 2, 23—24).

Moterystės meilės vaisius yra kūdikiai. Tuo būdu ir yra išlaikoma ir dauginama žmonių gi minė. Gerasis Dievas sukuria žmogaus kūną per tėvus. Tuo tarpu, kai motina maitina jį savo

krauju, Dievas gyvam organizmui suteikia nemirtingą sielą.

Moterystė, kurią gerasis Dievas įsteigė dar rojuje, yra vyro ir žmonos gyvenimo ryšys iki mirties. Glaudi meilė reikalauja ištvermingo susijungimo, o vaikų auklėjimas pastovaus tėvo ir motinos bendradarbiavimo. Šis bendradarbiavimas moterystėje Dievui yra malonus. Jis nori, kad kiekvienas ateinąs į pasaulį kūdikis turėtų tėvą ir motiną, kurie juo rūpintųsi.

Kai žmonės, nebenorėdami nieko daugiau žinoti apie Dievą, nusigręžė nuo Jo ir prisirišo prie stabų bei kūrinių, tada ir moterystės šventumas buvo užmirštas, o daugpatystė pasidarė visuotinė. Moteris tapo vyro verge; ji buvo išmainoma ir ja, kaip preke, prekiaujama. Bet štai ateina Išganytojas ir moterystę pakelia taip aukštai, kokią ją buvo įsteigęs Dievas. Jis atstatė pirmykštį moterystės vienumą, skaistumą, šventumą ir nesuardomumą ir padarė ją visuomeninės tvarkos pamatu. Be to, Išganytojas moterystę pakėlė į šv. sakramentus.

2. Moterystė Kristaus pakelta į sakramentus. Žodis „sakramentas“ reiškia kai ką šventa. Dievui paskirta, paslaptinga, kitaip tariant, šventą dalyką. Išganytojas savo malones prijungė prie regimų ženklų ir įsteigė juos žmonėms pašventinti. Jie yra ypatingos pašventinimo priemonės, pritaikytos tam tikriems žmogaus gyvenimo laikotarpiams, kada žmogus ypač reikalingas Dievo pagalbos. Šv. Krikšte žmogus naujai atgimsta Kristuje, tampa Dievo

kūdikiu ir dangaus paveldėtoju. Sutvirtinimo sakramente šis dvasinis gyvenimas yra sustiprinamas Šventosios Dvasios malonių veikimu. Švenčiausias altoriaus Sakramentas maitina ir palaiko tai per Jėzaus Kristaus kūno ir kraujo vartojimą. Jei dvasinis sielos gyvenimas per kasdieninę nuodėmę silpsta arba per mirtingą nuodėmę visai sunyksta, tai Atgailos sakramentas šį gyvenimą atgaivina ir grąžina jį žmogui. Jei artinasi žmogaus gyvenimo galas, tai šv. Aliejai sunaikina nuodėmės liekanas ir stiprina paskutinėje kovoje. Kunigystės šventimai įgalioja žmogų dalyti Dievo malones. „Tegul žmonės žiūri į mus, kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių teikėjus“ (1 Kor. 4, 1). Moterystės sakramentas įgalioja moterystėje gyvenančius dauginti ir palaikyti Dievo norimu būdu žmonių giminę. Suėję į moterystės luomą asmenys ir yra tie išviršiniai sakramento ženklai. Malonės, kurias jiems gerasis Dievas suteikia ištikimai eiti jų luomo pareigas, yra vidujinės malonės. Kristaus atitaisymas moterystės vienumo ir nesuardomumo ir yra ne kas kita, kaip įsteigimas sakramento, arba moterystės į jį pakėlimas.

Kristus norėjo, kad moterystė, kaip ir pradžioje, būtų sudaroma tik vieno vyro su viena moterimi iki vieno jų dviejų mirties. Tuo pavyzdžiu vedusiems yra paties Kristaus dvasiškas susijungimas su Bažnyčia. Iš šio Jo glaudaus susijungimo su Bažnyčia moterystėje gyvenantiems kaip tiktai ir teka malonių šaltiniai. „Jūs semsitės su džiaugsmu vandens iš Gelbė-

tojo šaltinių“ (Iz. 12, 3). Tik tuo bus sustiprintos ir pašventintos šeimos, išlaikyta katalikų Bažnyčia ir visoms tautoms užtikrintas laikinis ir amžinasis gėris.

Aišku, gerasis Dievas norėjo, kad šeima būtų šventa, kaip toji, kurioje gyveno Nazarete pats Išganytojas, ir kaip toji, kurioje Jis padarė pirmąjį savo stebuklą. Tad kiekviena krikščioniška šeima turi būti plyta Dievo karalystės rūmuose. O plyta trobesyje pasilieka tol, kol ją išims. Taip atsitinka ir mirus vienam vedusiųjų. Apskritai, moterystė yra nesuardoma. Išganytojas taip sako: „Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mat. 19, 6). Jeigu pasauliniai įstatymai ir leistų vedusiems persiskirti ir sueiti į naują moterystę, tai prieš Dievą ir Bažnyčią tas nieko nereiškia. „Kiekvienas, kurs paleidžia savo pačią ir kitą veda, svetimoteriauja, ir kas vyro paleistąją veda, svetimoteriauja“ (Luk. 16, 18). Ypatinguose atsitikimuose, kaip, pav., dėl didelio ginčo, katalikų Bažnyčia duoda teisę vedusiems gyventi nuo kits kito atsiskyrus; bet kol antra pusė yra gyva, jokiu būdu nevalia sueiti į naują moterystę.

Šv. Paulius krikščionišką moterystę palygina su paslaptingu Kristaus susijungimu su savo Bažnyčia. „Ta paslaptis didelė; aš sakau apie Kristų ir Bažnyčią“ (Ef. 5, 32). Kad moterystė yra tikras Kristaus įsteigtas sakramentas, šventoji Katalikų Bažnyčia visada tikėjo ir moke. Tai tvirtina taip pat šventieji Bažnyčios Tėvai ir šv. Petro įpėdiniai — Romos popiežiai, kurie ir gynė moterystės nesuardomumą prieš galin-

guosius karalius ir imperatorius. Taigi, katalikų kartą padaryta ir įvykdyta moterystė pasiliks iki vienos ar antros pusės mirties. Tuo tarpu pas protestantus, pagal Liuterio mokslą, moterystė yra suardoma.

3. Užsakai. Jaunavedžių pavardės ir jų sumanymas vestis dar prieš jungtuves yra viešai paskelbiami bendruomenei. Šis paskelbimas vadinasi užsakai. Užsakais pasirūpina tos vietos klebonas, kur jaunavedžiai dabar gyvena ar gyveno pastaruoju laiku. Užsakai yra skelbiami per tris iš eilės sekmadienius ar šventadienius. Dėl ypatingų priežasčių vyskupas gali nuo užsakų arba visai, arba iš dalies dispensuoti. Tik mišriai moterystei reikia pirma gauti dėl tokios moterystės dispensą ir tik paskui garsinti užsakus.

Tikintieji, kurie geriau pažįsta besivedančiųjų ankstyvesnį gyvenimą, turi būtiną pareigą pareikšti klebonui esamas moterystės kliūtis.

4. Moterystės kliūtys. Moterystė yra sakramentas ir dėl to yra Bažnyčios žinioje. O Bažnyčia, vedama Šventosios Dvasios, tvarko moterystės kliūtis. Ji patiekia įsakymus ir sąlygas, pagal kurias moterystė yra laikoma leistina ir turinti galios. Tad aplinkybės, kliudančios moterystę ir darančios ją neleistiną ar net neturinčią galios, vadinasi moterystės kliūtys. Jaunavedžiai, norį susijungti, turi būt laisvi nuo šių moterystės kliūčių.

Yra dvi moterystės kliūčių rūšys, būtent, kliū-

tys, kurios moterystę suardo, ir kliūtys, kurios moterystę tik kliudo.

A. Ardančios moterystę kliūtys.

1) Kraujo giminystė. Ji yra glaudus santykis tarp asmenų, kurie, kraujo ryšiu kildami iš vieno artimiausio kamieno, jungiasi vienas su antru. Tokios giminių moterystės yra uždraustos, nebent būtų gauta dispensa. Jos dažniausiai esti nelaimingos ir ypač ainiams pragaištingos*).

Kraujo giminystės kliūtis esti tiesiojoj linijoj tarp visų aukštyn ir žemėn einančių asmenų ir šalutinėje linijoje iki trečio laipsnio imtinai (kanonas 1076. § 1, 2, 3). Kitaip tariant negalima vestis pusbroliams, pusbrolių vaikams ir pusbrolių anūkams, arba pusbrolių vaikų vaikams. Tačiau, esant labai svarbioms priežastims, Bažnyčia duoda dispensą moterystei šalutinėje linijoje net tarp dėdės ir seserėčių bei tarp tetos ir broliavaikių.

2) Gentystė. Ji veikia tada, kai vienas vedusiųjų vedasi su antro gimine, pav., kai vy

*) Iš tokių moterysčių esti: netobulas pradėjimas (pastojimas), perankstybi gimdymai, apsigimimas baidyklėmis, palinkimas į nervų ligas, o labiausiai į nebyliuskurčius, histeriją ir epilepsiją, mažas dvasinių galių išsiplėtojimas, didelis vaikų mirtingumas, džiova, lengviau paveldėjama tėvų ligos ir t.t. (Cit. iš dr. Malakauskio, Moterystės teisės, I t., 2 d., 86 p. *Vertėjas).*

ras, mirus žmonai, vedasi su žmonos giminaite, arba, kai žmona, mirus vyrui, teka už vyro giminaičio. Tačiau nebus jokios gentystės vedantis abiejų šalių giminėms.

Vyro giminės toj pačioj linijoj ir tame pačiame laipsnyje yra gentys žmonai, kuriose jie yra giminės vyrui; o žmonos giminės yra gentys vyrui toje pačioje linijoje ir tame pačiame laipsnyje, kuriuose jie yra giminės žmonai. Vyro gentystė su žmonos pusseserėmis būna iki antro laipsnio imtinai. Taip pat žmonos gentystė su vyro giminėmis būna imtinai iki antrojo šalutinės linijos laipsnio. Kliūtis yra visuose tiesiosios linijos laipsniuose ir iki šalutinės linijos antro laipsnio imtinai (Kanonas 1077. § 1).

3) Dvasinė giminystė. Ji įvyksta per krikšto sakramentą. Per sutvirtinimo sakramentą įvykusi dvasinė giminystė nėra moterystės kliūtimi, nebent ta pati giminystė riša ir per krikšto sakramentą. Ši giminystė įvyksta tarp krikštijamo iš vienos pusės ir tarp krikštytojo ir krikšto tėvų iš antros pusės. Taigi, negali būti jokios leistinos moterystės tarp to, kurs krikštija, ir to, kurs pakrikštytas, lygiai tarp krikšto tėvų ir krikštovaikių.

4) Įstatymų giminystė. Ji įvyksta svetimo kūdikio priėmimu per vaiką (įsūnijimu). Bažnytinės teisės čia prisitaiko civilinėms teisėms. Jei civiliniai įstatymai šią giminystę laiko ardančia kliūtimi, tai tokia pat kliūtimi laiko ir bažnytiniai įstatymai. Lietuvoje ši giminystė nėra jokia moterystės kliūtis.

5) Viešas gyvenimas tariamoje moterystėje. Kliūtis pasidaro iš kiekvienos neturinčios galios moterystės, arba nevedusiųjų asmenų bendro lyg moterystėje gyvenimo. Ši kliūtis esti tarp vyro iš vienos pusės ir žmonos giminių iš antros ir tuo pačiu būdu tarp žmonos ir vyro giminių iki antrojo tiesiosios linijos laipsnio imtinai. Tos pačios taisyklės taikomos ir tiems, kurie yra vedę civilinių jungtuvių būdu.

6) Kitos ardančios moterystę kliūtys yra: 1) nepakankamas amžius, 2) lytinis neįgalėjimas (silpnybė), 3) jau sudarytas moterystės ryšys su kitu ar kita, 4) religijų skirtumas (nekrikštyto asmens ir kataliko), 5) aukštesnieji šventimai, 6) iškilmingieji apžadai, 7) smurtu pagrobimas svetimos moteriškės ir tvirtas laikymasis jos, 8) nusikaltimas (svetimoterystė su pasižadėjimu susituokti, arba svetimoterystė ir nužudymas negeidžiamos pusės vieno katro svetimoterio pastangomis, arba vienas nužudymas bendromis pastangomis).

B. Kliudančios moterystės kliūtys.

Jos kliudo jungtis ir moterystę daro neleistiną. Šios kliūtys yra paprastieji skaistybės apžadai: a) gyventi mergystėje, b) praktikuoti tobulą skaistybę, c) nesivesti, d) apžadas priimti šventimus arba įstoti vienuolynan, e) mišrioji moterystė. Kadangi mišriosios moterystės ne-

retai pasitaiko, bus pravartu apie jas plačiau pakalbėti.

5. Mišrioji moterystė. Mišrioji moterystė yra moterystės ryšys tarp krikščionies kataliko ir nekataliko, pav., tarp kataliko ir protestantės ir atvirkščiai. Šventoji Katalikų Bažnyčia, kaip gera motina, nepritaria mišrioms moterystėms ir jas draudžia, nes jose trūksta tikėjimo bendrumo. O kur šio trūksta, ten retai esti tikroji ir pilna laimė, kaip tai aiškiai rodo persiskyrimų faktai.

Nekatalikai nujaučia Katalikų Bažnyčios teisingumą ir grožį, tačiau katalikų mokslo ir gyvenimo santvarkos jie nepermano. Mat, jų vaikai yra taip auklėjami ir mokomi, kad apie Katalikų Bažnyčią gautų tik iškraipytą supratimą.

Mišrioji moterystė turi savyje didelių pavojų. Katalikas dėl savo nekatalikės žmonos ir jos giminių meilės bei dėl klaidingos tolerancijos pamažu pats atšąla ir galų gale išsižada net savo aukščiausiojo gėrio — tikėjimo. Šių liūdnų faktų pasitaiko gana daug, ypač tose šalyse, kur katalikai gyvena išsisklaidę tarp kitatikių arba šių tarpe sudaro tik mažumą.

Vaikų auklėjimas mišrioje moterystėje yra iš viso labai pasunkinamas, o katalikiškajai pusei dažniausiai net visai negalimas. Jeigu ir būtų pažadamas katalikiškas vaikų auklėjimas, tai vis dėlto nekatalikiška aplinkuma pasirūpina, kad tas pažadas nebūtų įvykdomas. Be to, nekatalikiškoji pusė tvirtai stovi už tai, kad iš mišriosios moterystės gimusieji katalikai vaikai

tuoktųsi su nekatalikiško išauklėjimo vaikais arba išsižadėtų savo katalikiškojo tikėjimo.

Mišriosios moterystės pabaiga beveik visuomet išeina katalikiškos pusės nenaudai, nes nekatalikiškoji pusė gali pamesti katalikiškąją pusę ir naujai vestis. Tuo tarpu katalikiškoji pusė pasilieka surišta ir, kol antroji pusė yra gyva, negali vėl vestis.

Tikybų skirtumai moterystės gyvenime dažnai esti priežastis didelių ir rimtų nesutikimų. Dėl to labai didelis procentas mišriųjų moterysčių nesijaučia laimingas.

Visai teisingai Dievo įsakymas draudžia mišriąją moterystę ir dėl tų pavojų, kurie gresia katalikiškosios pusės sielos išganymui. Šventoji Katalikų Bažnyčia mišriąją moterystę draudžia ne be pagrindo; juk tuo būdu ji netenka ne tik pačių tikinčiųjų, bet ir jų vaikų. Dėl to, mišriąsias moterystes ji leidžia labai nenoriai ir stato ypatingas sąlygas. Iš susituokiančių ji reikalauja užtikrinimo arba laidavimo. Šis laidavimas įvyksta padarius prieš jungtuves raštu sutartį. Sutartyje jaunavedžiai prie katalikų klebono pareiškia:

1) „Nekatalikiškoji pusė pasižada nekliudyti katalikiškajai pusei laisvai praktikuoti katalikų religiją, nei ją nuo to atitraukti.
2) Visus kūdikius, berniukus ir mergaites, pakrikštyti ir auklėti katalikų religijoj.
3) Bažnytines jungtuves atlikti tik pas katalikų kleboną".

Pagal šią surtartį Bažnyčia leidžia mišriąją moterystę, patikėdama, kad jaunavedžiai duoto raštu pažado laikysis ir iki galo ištesės.

Jei katalikas, suėjęs į mišriąją moterystę, aukščiau minėtų sąlygų neišpildo, tai padaro sunkią nuodėmę ir pats išskiria save nuo sakramentų priėmimo tol, kol pasirūpins atitaisyti tuo padarytą didelį papiktinimą. Taip pat sunkiai nusideda tėvai, kurie tokios moterystės nekliudo. O tie, kurie moterystę priima iš nekatalikų dvasiškio arba savo vaikus padaro nekatalikais, atskiriami visai nuo Bažnyčios. Be to, nekatalikų dvasiškio suteiktoji moterystė, žiūrint mūsų Bažnyčios akimis, katalikiškajai pusei neturi jokios vertės.

Žinoma, šį Bažnyčios atsargumą nekatalikai laiko jų neapkentimu, tačiau jie užmiršta, kad panašias taisykles turi ir jie. Juk, pavyzdžiui, pas protestantus už norą sueiti ar jau suėjimą į mišrią moterystę ir už pažadą vaikus auklėti katalikiškai taip pat išskiriama iš šv. vakarienės ir rinkimo teisės; šios taisyklės protestantų pastorių yra labai griežtai vartojamos ir taikomos. Jeigu tad jie taip daro su savo šalininkais, kodėl Kat. Bažnyčia, anaiptol ne iš neapykantos, negalėtų taip elgtis su savo tikinčiaisiais.

Bažnyčia einantiems į mišriąją moterystę atsisako galų gale suteikti palaiminimą ir jaunavedžių intencija laikyti šv. Mišias.

R i m t a p a s t a b a. Katalike jaunuoli-jaunuole, gerai pagalvok, ką tu darai! Prieš atiduodamas savo ranką nekatalikei mergaitei ar

nekatalikui jaunuoliui, rimtai atsimink savo sielos išganymo ir moterystės laimės reikalą! Šventoji Katalikų Bažnyčia dideliu savo patyrimu perspėja tave dar prieš tokios moterystės jungtuves; juk ji nori tavo laimės. Paklausyk tad savo geros ir rūpestingos Motinos, šventos Katalikų Bažnyčios!

Nesituok taip pat su asmenimis, kurie viešai yra atkritę nuo Katalikų tikėjimo arba yra Bažnyčios uždraustų organizacijų nariai, arba netikį bei indiferentai. Kitaip būsi nelaimingas ir gyvendamas, ir mirdamas.

IV. Jungtuvės.

P a s v a l d ž i o s a t s t o v ą. Pagal kai kurių valstybių įstatymus, galima jungtuves atlikti ir valdžios įstaigoj pas valdininką, kuriam jaunavedžiai pareiškia, kad juodu nori gyventi moterystėje. Tai bus civilinės jungtuvės.

Katalikas, kurs pasitenkina civilinėmis jungtuvėmis, gyvena netikroje moterystėje ir nuolatinėje sunkioje nuodėmėje (vis tiek, kaip ir be jokios moterystės). Jis negali priimti šventų sakramentų ir, jei be bažnytinių jungtuvių mirtų, nebūtų katalikiškai palaidotas. Tokių susimetėlių bendras gyvenimas be bažnytinių jungtuvių yra ir didelis papiktinimas kitiems katalikams.

Katalikai jaunavedžiai turi niekada neužmiršti, jog Dievas ir Katalikų Bažnyčia reikalauja, kad sutuoktuvės būtų atliktos prieš kleboną ir du liudininkus, ir kad moterystės ryšys

būtų palaimintas. Tik tada jie tampa vyru žmona.

P a s k l e b o n ą. Kad į moterystę būtų sueita teisėtai, pagal visuotinio Tridento susirinkimo nutarimą, jungtuvės turi būti atliktos prieš kleboną ir prieš du liudininkus. Jungtuvės įvyksta tuo, kad jaunavedžiai pareiškia sutikimą vestis. Sutikimas pareiškiamas žodžiu ar kitais ženklais. Jį pareiškus, įvyksta ir moterystės sakramentas. Moterystės sakramntą teikti turi teisę tik jaunosios klebonas, jeigu ypatingos sąlygos neverčia tai atlikti kitoj vietoj. Po to buvęs prie moterystės klebonas palaimina įvykusį moterystės ryšį.

B a ž n y t i n i ų j u n g t u v i ų i š k i l m ė s. Jungtuvės yra šeimyninio gyvenimo pradžia. Šeimyninis gyvenimas tautai tiek svarbus, kiek šaltinis upei ar šaknys medžiui. Dėl to ir jungtuvės gali vykti kiekvienu metų laiku; tačiau advento ir gavėnios metu jos, reikalui esant, gali būti atliktos, tik jau be iškilmių.

. Jaunavedžiai atvyksta su dviem liudininkais ir su giminėmis bei draugais bažnyčion. Kunigas, kamža ir balta stula apsirengęs, ateina prie altoriaus, atsiklaupęs gieda Veni Creator, klūpant ir jaunavedžiams, paskum pakviečia jaunavedžius ir, pirma jaunąjį, paskui jaunąją, klausia, ar jie savaime ir neverčiami nori susituokti. Abu jaunavedžiai savo sutikimą aiškiai pareiškia žodžiu „taip“. Tada palaiminami žiedai, kaip moterystės ištikimybės ir nesuardomybės simbolis, ir kunigas užmauna juos jaunave-

džiams. Jaunavedžiai paduoda vienas antram dešinę ranką, kurias kunigas su stula kryžiškai apvynioja ir liepia jaunikiui kalbėti: „Aš N imu sau tave N moterimi ir šventai pasižadu tave mylėti, būti tau ištikimas, tave gerbti ir ligi gyvas tavęs neapleisti. Taip tepadeda man Dievas ir visi Jo šventieji".

Paskum liepia sužadėtinei kalbėti:

Aš N imu sau tave N vyru ir šventai pasižadu tave mylėti, būti tau ištikima, tave gerbti ir ligi gyva tavęs neapleisti. Taip tepadeda man Dievas ir visi Jo šventieji".

Tas abipusis pasižadėjimas ir sudaro moterystę.

Čia kunigas Katalikų Bažnyčios vardu tvirtina ir laimina sudarytąją moterystę.

Bažnyčia širdingai ragina tikinčiuosius, kad sutuoktuves atliktų su šv. Mišiomis, kurios yra tam tyčia pritaikintos šiam reikalui.

Tik dabar jaunavedžiai tampa vyru ir moterim ir pradeda eiti moterystės pareigas.

V. Vedusiųjų pareigos.

D i e v u i. Tikrai katalikiški jaunavedžiai savo moterystę remia draugavimu su Dievu. Šis draugavimas yra palaikomas ir stiprinamas tik doru gyvenimu. Rimta viso gyvenimo išpažintis susižadėjimo laiku ir nauja gera išpažintis prieš jungtuves padeda pagrindą malonės padėčiai ir ją palaiko. Per moterystės sakramentą gaunamas pašventinamos malonės padaugini-

mas ir dar ypatinga luomo malonė ištikimai luomo pareigoms eiti.

Moterystė yra sunkus luomas, nes čia dažnai nestinga įvairių nemalonumų ir kasdieninių vargų; be visų tų erzinimų, dar gula jungas, kuris ne retai labai sunkiai spaudžia. Moterystės luomas yra pilnas rūpesčių; kartais ir vyrui ir žmonai jų esti tiek daug, kad nuo to net galva svaigsta. O reikia atminti, kad moterystė neturi jokių bandymo metų, kaip vienuolinis luomas, kuriems pasibaigus būtų galima nuo jos atsisakyti; ji tveria amžinai — iki mirtis ją suardo. Kaip tat būtų kartus moterystės gyvenimas, jei jame trūktų tikrojo katalikiško tikėjimo. Tada vedusieji nuolat vaidytųsi ir vienas antro gyvenimą skaudžiai kartintų. Jei vedusieji stiprinami luomo malonės, savo sunkias pareigas Dievui, vienas antram ir savo vaikams eina ištikimai, tada į namus ateina palaima, kaip tai gražiai išreikšta šiose eilėse:

„Kur tikėjimas, ten meilė,
O kur meilė, ten taika;
Kur taika, ten palaima;
Kur palaima, ten ir Dievas,
O kur Dievas, ten nėr vargo".

Vienas antram. Šias pareigas nurodo Manuale Rituum*), kurio 216 puslapy sakoma: „Lygiai kaip Jėzus Kristus turi žemėje tik vieną Bažnyčią ir vieną krikščioniją, kurią

*) Liturginė knyga, kurioje yra sakramentų ir sakramentalijų apeigos ir maldos.

Jis atpirko savo krauju ir palaiko savo malonėmis ir sakramentais; taip kiekvienas vedęs vyras turi turėti tik vieną moterį ir kiekviena ištekėjusi moteris — tik vieną vyrą, kuriam turi skirti visą savo meilę ir ištikimybę. Kaip Kristaus susijungimas su savo Bažnyčia yra amžinas ir nesiliaująs, taip ir vedusieji, pagal šį sakramentą, turi tarpusavy neperskiriamai susirišti, kad jų negalėtų perskirti niekas kitas, kaip tik mirtis. Pagaliau, kaip Kristus rūpinasi savo Bažnyčia, ją myli ir gina, taip krikščionis vyras turi rūpintis savo žmona, ją maitinti ir jai reikšti visą meilę bei ištikimybę, kad galėtų prilygti Kristui, kuris taip pat mylėjo savo Bažnyčią ir pats save už ją atidavė, kad savo krauju ją pašventintų ir išganytų. Taip pat ir krikščionė žmona turi iš širdies mylėti savo vyrą, jį gerbti ir jam reikšti paklusnumą, kad ji prilygtų Bažnyčiai, kuri savo dieviškąjį Steigėją ir Sužadėtinį myli, gerbia ir jam yra paklusni". Vedusieji turi gyventi Dievo baimėje ir viską kreipti į gera: „Didelė garbė sekti Viešpatį, nes iš Jo gaunama amžio ilgumas" (Ekli. 23,38).

Vedusieji turi mylėtis tikrai ir iš širdies Tačiau ši meilė negali būti tik natūrali ir žmogiška, bet krikščioniška, kaip ją aprašo apaštalas: „ Meilė yra kantri, maloninga, meilė nepavydi, nesielgia sauvalingai, nesipučia, ji yra nesididžiuojanti, neieško, kas jos yra, nesusierzina, neįtaria piktume, nesidžiaugia neteisybe" (1 Kor. 13, 4—7). Š. Povilas sako vyrams: „Vyrai, mylėkite savo moteris, kaip ir Kristus mylėjo

Bažnyčią ir pats save davė už ją;... visi ir kiekvienas tegul myli savo moterį, kaip pats save“ (Efez. 5, 25, 33).

Iš šios meilės savaime plaukia sutarimas ir ištikimybė. O ištikimybė turi būti širdimi — pašalinant iš jos kiekvieną nuodėmingą mintį ir norą, akims — vengiant kiekvieno nuodėmingo žvilgsnio, burna — neprisileidžiant jokio neištikimybės žodžio, pagaliau, rankomis — saugojantis bet kokio nuodėmingo palytėjimo.

„Vyras teatiduodie moteriai, ką kaltas, taip pat ir moteris vyrui. Moteriškė neturi valios ant savo kūno, bet vyras; taip pat ir vyras neturi valios ant savo kūno, bet moteriškė. Nesišalinkite vienas nuo kito nebent abiem sutinkant iki laikui, kad užsiimtumėte malda, ir vėl susieikite“ (1 Kor. 7, 3—5). Sunkiai nusideda tie, kurie vengia svarbiausio moterystės tikslo, kitaip tariant, nuodėmingu būdu sukliudo vaikų palaimą. Juk negali būti tokio slegiančio vargo, tokio svarbaus sumetimo ar tokios nenugalimos geiduliu jėgos, kad tuo būtų galima pateisinti dieviškojo prigimties įstatymo tokį sunkų įžeidimą; antra vertus, nereika užmiršti, kad Dievas vedusiems gausiai atlygins už jų aukas.

Vedusieji turi vengti kiekvieno pavyduliavimo ir tam neduoti jokios progos: „Venkite visa, kas turi piktumo išvaizdą“ (1 Tesal. 5, 22). Jų tarpe turi viešpatauti taika ir ramybė. „Švelnus atsakymas laužo rūstybę, kieta šneka sukelia narsą“ (Patarl. 15, 1).

Vedusieji turi vienas antram pagelbėti ir ne-

apleisti: „Nešiokite kits kito naštas ir taip įvykinsite Kristaus įstatymą“ (Gal. 6, 2). Apaštalas vedusiems sako: „Aš noriu, kad jūs žinotumėte, jog kiekvieno vyro galva yra Kristus, moteriškės galva yra vyras“ (1 Kor. 11, 3). Tačiau vyras neturi aštriai elgtis su savo žmona, ją niekinti, apkalbėti, gėdinti ir mušti: „Jūs, vyrai, gyvenkite išmintingai draugėje su moteriška lytimi, kaip su silpnesne, suteikdami pagarbos, kaipo gyvenimo malonės bendratėvainėms, kad jūsų maldos nebūtų sutrukdytos“ (1 Petr. 3, 7). Be to, vyras turi rūpintis šeimos išlaikymu: „Jei kas nesirūpina savaisiais ir ypač namiškiais, tas išsigynė tikėjimo ir yra piktesnis už netikintį“ (1 Timot. 5, 8). O žmona turi vyro klausyti ir jį mylėti: „Moterys tebūna pasidavusios savo vyrams, kaip Viešpačiui“ (Efez. 5, 22). Žmonos pažibos tebūna Dievo baimė, dorovingumas, tvarkingumas, darbštumas ir paprastumas apsirėdyme: „Stropios moteriškės malonumas džiugina jos vyrą... Jos drausmingumas — Dievo dovana. Protingos ir tylios moteriškės, išauklėtos sielos nieku negalima užvaduoti. Šventa ir viežlyba moteriškė — malonių malonė. Joki kaina neatsveria susilaikančios sielos“ (Ekl. 26, 16—20).

V a i k a m s. Jei gerasis Dievas duoda laimės susilaukti kūdikių, tai tėvai turi juos krikščioniškai auklėti ir rūpintis jų kūno ir sielos gerove. Mažas ir bejėgis kūdikis yra pavestas visiškai tėvų meilei, kurią Dievas įdiegė tėvo ir motinos širdyse. Gerai išauklėti vaikai tėvams

yra didžiausias suraminimas ir džiaugsmas, tuo tarpu blogai išauklėti yra lyg sunkus kryžius. Dievas reikalauja iš tėvų griežtos apyskaitos dėl brangaus įkaito, kurį Jis atiduoda į jų rankas. Todėl tėvai tepriima vaikus iš Dievo rankų noringai, temaitina ir terėdo juos pagal savo padėjimą, tesirūpina vaikų išlaikymu, teauklėja juos Dievo baimėje, teduoda jiems gerą mokslą, terodo, kaip pamaldusis Tobijas, savo vaikams nuoširdžios Dievo ir artimo meilės, didelio uolumo ir tvarkingo darbštumo pavyzdį. Juk švelnutė vaiko širdelė lengvai priima gera bei bloga ir, kaip vaškas, duodasi perdirbama.

Dirva atneša gerą ar blogą vaisių pagal tai, kaip ji bus išdirbta. Senas priežodis sako: „Kokia dirva, tokios ropės; koksai tėvas, tokie ir sūnūs; kokia motė, tokios dukros, tik, gal būt. dar kiek blogesnės". Priežodis — tiesos žodis. Jaunystės laikas turi didžiausios reikšmės vėlyvesniam gyvenimui. O vaikystėje ir jaunystėje viskas pareina nuo auklėjimo. Tad budėkite, tėvai, dėl savo vaikų!

VI. Krikščioniškoji šeima.

S v a r b u m a s. Šventoji Nazareto šeima rodo krikščionims tėvams kelią, kuriuo jie turi eiti. Kiekvienoje šeimoje, kaip Nazareto namelyje, viso ko saikas ir dėsnis turi būti Dievo valia. Visas šeimos turtas, garbė, geras vardas, sveikata, temperamentas, gabumai ir kiti geri ypatumai klesti šeimos prieglobstyje.

Šeimos negalima nieku kitu pakeisti. Tėvučių namų ilgisi svetimoj šaly gyvenąs sūnus, karčiai verkia savo tėvelių netekę našlaičiai. Kodėl? Tėvų namuose jie išgyveno gražiausias valandas, pasaldintas rūpestingųjų tėvų meile. Štai iš kur šis pasiilgimas!

Dvasia, kuri reiškiasi visoje šeimoje, pareina nuo tėvų dvasios. Tad turėti kilnų tėvą ir gerą motiną vaikui yra didžiausia laimė.

Šeima yra lyg tas šaltinis, kuriuo papildoma žmonių giminė ir atnaujinama valstybė. Jei serga šeima, serga ir valstybė. Šeimos sugriuvimas rausia valstybės pamatus. Dabar bandoma krikščioniškąją šeimą išvilkti iš jos krikščioniškojo charakterio ir ją užnuodyti blogomis knygomis, pasigėrėjimų ieškojimu ir šokiais. Jei tai padaryti pasiseks, tai žmonių giminei ateis pražūtis. Tad jūsų, krikščionys tėvai, yra uždavinys išsaugoti savo šeimos šventumą ir savo namus apginti nuo dorovinio jausmo sunaikinimo!

Katalikų Bažnyčia savo laiku pergyveno didžiausią žydėjimo tarpą ten, kur žydėjo krikščioniškas šeimų gyvenimas. Juk ne iš kur kitur atsirado šventų popiežių, vyskupų, kunigų ir įvairių luomų šventųjų. O krikščioniškos šeimos yra tos, kur tėvas ir motina ištikimai laikosi krikščioniškojo mokslo ir neapsileidžia savo pareigose. Tokias šeimas, kur praktikuojama ir ugdoma Dievo baimė bei geri krikščioniški papročiai, laimina ir Šventoji Nazareto Šeima. O ką bekalbėti apie džiaugsmą, kurį jau-

čia tėvai, jeigu jiems pavyksta išauginti sūnų — kunigą ir tuomi duoti Bažnyčiai veiklų sieloms ganyti narį!

Šventumas. Šeimos kūrėjas yra Dievas. Jis palaimino pirmąją moterystę, Jis buvo pirmasis pirmųjų tėvų vadovas rojuje. Dievas pirmoje antrosios įstatymų plokštės vietoje padėjo ketvirtąjį įsakymą. Patriarkų šeimos apsaugojo apreiškimą ir kaip brangiausią šventenybę perdavė iš giminės į giminę. Šeimos prieglobstyje buvo ir Kristus. Nazarete šeimoje Jis išgyveno ištisus 30 metų. Kanos vestuvėse padare pirmąjį savo stebuklą ir vieną paskutiniųjų žodžių nuo kryžiaus pavedė šeimai: „Motina, štai tavo sūnus! — Sūnau, štai tavo Motina“. Išganytojas moterystę pakėlė į sakramentus. O Jo sužadėtinė, šventoji Katalikų Bažnyčia, drąsiai atlaikė kiekvieną krikščioniškos šeimos puolimą ir tuo pačiu apaštališku atvirumu dar ir šiandieną tebegina krikščioniškos šeimos teises. Krikščionys tėvai, ir jūs turite pareigą drąsiai padėti Bažnyčiai, kur yra liečiama jūsų didžiausia brangenybė, būtent, jūsų vaikai. Turite drąsiai kovoti ir nepabūgti, nes jūs ginate tai, ką mylimiausia ir aukščiausia turite iš Dievo rankų — savo vaikus ir vaikų vaikus.

Vaikų auklėjimas. Svarbiausias krikščioniškosios šeimos uždavinys neabejotinai yra vaikų auklėjimas. Žmogaus pradžia yra tai didelė paslaptis, kuria reiškiasi Dievo veikimas. Motina per devynius mėnesius nešioja kūdikį po savo širdimi ir maitina jį savo krauju.

Tad motinystės pareigos glūdi motinos prigimtyje; ji mažyčiui suteikia visą rūpestingumą, kokį tik supranta jos motiniška širdis. Bet svarbiau yra vaiko siela, kurią Galingasis Dievas atiduoda į tėvų rankas, tardamas: „Imkite šį kūdikėlį, auklėkite jį man ir mano meilei; aš jums už tai atsilyginsiu“. Tuo būdu gerasis Dievas paveda tėvams vertingą brangenybę.

Geri tėvai savo vaikams suteikia tai, kas geriausia ir gražiausia, būtent, krikščioniškąjį auklėjimą. Vaiko širdelė jaučia linkimą į dieviškąjį vaikų draugą Jėzų. Kaip gėlė krypsta į saulę, taip nesuteršta vaiko siela į Išganytoją. Vaikas turi džiaugsmo iš šventojo katalikų tikėjimo; savaime džiaugiasi pamatęs kunigą ir jaučiasi laimingas gavęs iš jo paveikslіuką. Jis yra laimingas, galėdamas eiti bažnyčion, ir čia visur mato tik grožį. Geri tėvai šį puikų diegą ugdo vaiko širdelėje, ir tai jie turi daryti, jei nenori priešintis dieviškojo vaikų Draugo žodžiams. Jis sako: „Leiskite kūdikius eiti pas mane ir neginkite“ (Luk. 18, 16). Tačiau yra tėvų, kurie iš religinio abejingumo bei netikėjimo, iš kvailumo ar nesupratimo, ar galų gale iš išlepimo galvoja ir daro visai kitaip. Jie visai užmiršta Kristaus kvietimą: „Leiskite kūdikius eiti pas mane!“

Didysis Mainco vyskupas baronas Ketteleris sako: „Vaiko auklėjimas atliekamas ant motinos kelių“. Iš tikrųjų, kaip gražu, kai kūdikis ant motinos kelių čiulba dangiškajam Tėvui pirmąją savo maldelę. Kaip malonu, kai vaikas, ateidamas pirmaisiais metais mokyklon,

atsineša nors dar vaikišką supratimą apie šventus religijos dalykus, kuriuos maldingoji motina įdiegė į jo širdelę*).

Tėvai į vaiko širdelę turi įdiegti meilę Dievo, artimo, vyresniųjų, kunigų. Pats vaikas turi ne tik mokytis religijos, bet taip ja persiimti, kad ji pereitų jam į kūną ir kraują, kitaip tariant, kad religingumas pasirodytų jo darbuose ir praktiškuose religiniuose lavinimuose. Į ką jaunas įpranta, tą senas randa! Todėl nepraleiskite nė vienos dienos kartu su vaikais nepasimeldę. Rymetinės, vakarinės ir maldos prie stalo turi būti kalbamos bendrai ir balsiai. Tenepraeina nė vienas sekmadienis, nenuėjus su vaikais bažnyčion, ir nė vienas mėnuo, nepriėmus vertai Švenčiausiojo Sakramento. Namuose tenebūna nė vieno kambario be švęsto vandens, be kryžiaus ar šiaip religinio paveikslo, ir nė vieno asmens, kur neturėtų maldaknygės ir rožančiaus.

Deja, kai kuriose katalikiškose šeimose tai yra ne labai madoje. Žinoma, būna liūdnos pasėkos — religinis abejingumas, netikėjimas ir amžina pražūtis. Krikščionys tėvai! apsaugokite savo vaikus nuo paklaidinimų ir duokite jiems tikslų ir gerą išauklėjimą. Tai išeis ir jūsų palaimai, ir vaikų laikinei ir amžinai naudai.

---

*) Patartina motinoms pasinaudoti pirmiesiems vaiko pamokymams apie religinius dalykus kokia praktiška knygele, pav., kad ir vysk. Paltaroko „Senojo ir Naujojo Įstatymo Istorija".

Veskite savo vaikus prie Išganytojo, kaip tai darė Judėjos šalies motinos. Poetė Luiza Henselytė aprašo mums tą įvykį, kuris vertas visų gerų tėvų stebėjimo ir įsidėmėjimo. Ypač reikšmingos geram krikščioniškam vaikų auklėjimui paskutinės eilutės. Poetė rašo:

„Po dienos darbų pailsęs sėdi Kristus vėsiam
Bent kiek pailsėjęs, Jis vėl eiti nori. [ore.
Bet štai atneša maldingos moters kūdikius sa-
[vuosius.
Prašo nuolankiai Jį, kad palaimintų Jis juosius.
Mokiniai tačiau joms tarė: „Jam ramybės rei-
[kia,
Jis šiandien gana pavargęs — kitą kart ateikit".
Vos tiktai išgirdo, jiems švelniai pasakė Kristus:
„Leiskit mažutėlius prie manęs
[ateiti,
Nes tokių yra dangaus karaly-
[stė!"*).

*) Luk. 18, 16.

Turinys.

1. Luomo pasirinkimas 3
2. Pasiruošimas moterystės luomui . . . 6
3. Pamokymas apie moterystės sakramentą . 9
4. Jungtuvės 20
5. Vedusiųjų pareigos 22
6. Krikščioniškoji šeima 27

3€

Kaina 40 centų.